

Egy professzor halálára

November 24-én, 52 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt Boros Mihály egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének igazgatója.

Budapestben született 1934. május 12-én. A Szegedi Radnóti Miklós Gimnáziumban érettségizett kitűnő eredménnyel. Egyetemi tanulmányait a Szegedi Orvostudományi Egyetemen végezte 1959-ben „summa cum laude” minősítéssel. 1959. és 1969. között a SZOTE Kísérletes Sebészeti Intézetében, illetve az I. Sz. Sebészeti Klinikán központi gyakorlatok, tudományos munkatárs, majd tanársegéd. 1969-től adjunktus az I. Sz. Sebészeti Klinikán, 1974-től docens. 1975-től a SZOTE Központi Aneszteziológiai Szolgálat szervezője és vezetője. 1982. november 10-én 1983. júniusáig az egyetem újonnan létrehozott Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének megbízott vezetője, 1983-tól egyetemi tanár és az intézet igazgatója.

Petri Gábor professzor inspirációjára fiatalon a sebzés területén egy időben világszerte rohamos fejlődésnek induló műtéti érzéstelenítéssel, altatással, és korszerű intenzív betegellátással kezdett foglalkozni. 1963-ban egyéves angliai (Leeds) tanulmányútján Wooler professzortól és munkatársaitól, majd 1972-től másfél éves amerikai (New York) tanulmányútján Foldes professzortól (mindketten a SZOTE diszdotokorai) elsajátította a nyitott szívű műtétek altatásának és intenzív kezelésének módszereit, illetve a műtéti érzéstelenítés során alkalmazott gyógyszerekkel való kísérletet, valamint klinikai-farmakológiai modern vizsgá-

lálóeljárásokat. Dél-Magyarországon ő volt az első, aki nyitott szívű műtétek altatását végezte, emellett kiváló tanítványokat nevelt. Önemésztően, fáradhatatlanul dolgozott; magát, egészségét sem kímélve. Két évtizedes szívós, oktató-, nevelő- és szervezőmunkájának eredményét tucatnyi kiváló aneszteziológus tanítványa fémjelzi. Munkájával hozzájárult az anesztézia presztízsének megteremtéséhez, hazánkban az első orvosegyetemi Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet megalapításához.

119 tudományos közleményt írt sebészeti, haematológiai, aneszteziológiai és klinikai-farmakológiai témakörökben. Ezek közül többet Markusovszky-díjjal jutalmaztak. 1971-től az „orvostudományok kandidátusa”. 1985-ben az „orvostudományok doktora” értekezését védi meg. Évek óta számos hazai és külföldi kongresszuson felkért előadó vagy referens. Tagja, vezetőségi tagja volt számos bel- és külföldi tudományos társaságnak és egyesületnek. Vezetésével stabil intézet jött létre, melyben a megalakulása óta eltelt években a klinikai munka és oktatás mellett egyre nagyobb intenzitással végeztek munkatársaival a klinikai-farmakológiai tudományos munkát elsősorban új izomellazító, altató- és nagy hatású fájdalomcsillapító szerekkel. Ezt a felfelé ívelő tudományos pályát, sokoldalúan ígéretes életet szakította meg a tragikus hirtelenséggel következett halála, mely egy tehetséges, tervekkel, ambíciókkal teli orvost, tudóst, vezetőt, barátot ragadott el munkatársaitól, az egyetemről és minden, az aneszteziológiát élet-hivatásának tartó magyar orvostól.

Elhunyt Salamon István

Hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt Salamon István, a Hazafias Népfőnt Szegedi Bizottságának volt titkára.

Munkáscsaládban született 1930. március 23-án, Algyőn. Iskolai elvégzése után az algyői Tisza-híd újjáépítésén dolgozott segédmunkásként. Ezt követően népi kollégista lett, és innen vonult be katonai szolgálatra. Leszerelése után első szegedi munkahelyén kollégiumi nevelő volt. A tanítói szakképzés megszerzése után került a 624-es szakmunkásképző intézetbe, ahol több mint 10 esztendőn át igazgatóhelyettesként dolgozott. Az iskolát elhagyva a Hazafias Népfőnt Szeged Városi Bizottságának titkáráként tevékenykedett.

Salamon István 1947-től vett részt a munkásmozgalmában, és a párt munkájában. Eredményes politikai és szakmai munkásságát a KISZ Aranykoszorús Jelvényével, a KISZ Erdeméremmel és az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetéssel ismerték el.

Salamon Istvánt a Hazafias Népfőnt saját halottjának tekintik.

Salamon István temetése ma, csütörtökön délután 1 órakor lesz a Belvárosi temetőben.

Vöröskeresztesek megbeszélése

A Vöröskereszt városi vezetőségének végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén beszámolót hallgatott meg a bölcsődék igazgatóságánál működő Vöröskereszt-alapszervezet munkájáról, valamint a szegedi egészségügyi állomások és segélyhelyek működéséről.

Új képzőművészeti alkotások

Emlékművekkel, szobrokkal, emlékmegőrző, illetve helytörténeti témájú alkotásokkal, díszítőplasztikákkal gyarapodik jövőre Budapest.

A Fővárosi Tanács művelődésügyi főosztályán elkészült képzőművészeti terv kiemeli: ezúttal is olyan művek alkotásának segítését, ösztönzését tűzték célul, amelyek kedvezően alakítják a főváros esztétikai arculatát s hozzájárulnak a lakosság ízlésének fejlesztéséhez. A művelődésügyi főosztály az irányítása alatt működő Budapest Galériával főleg a külső kerületekben, illetve a peremkerületekben kíván szobrokat felállítani.

Az East Szegeden

Érdekesnek ígérkező koncertre kerül sor ma, csütörtökön este 7 óráig az ifjúsági házban. Az érdeklődők a Szegedről elszármazott kitűnő együttes, az East koncertjét hallgathatják meg, akik legutóbbi nagylemezük anyagán kívül új számokat is bemutatnak. Vendégként fellép velük József Szkrze, a korábbi évek nagy sikerű lengyel együttesének, az SBB-nek virtuóz billentyűse is. Szkrze nagyszerű képességeit mi sem jelzi jobban, minthogy az SBB tíz albumán kívül tizenegy szólólemeze jelent meg, és csaknem húsz további lemezen működött közre.

Kötöttségek nélkül

Évzáró foglalkozását tartotta tegnap, szerdán este a szegedi fiatal művészek klubja. Részleteket adtak elő ideai műsoraikból. Félórányt *Hell István* verseiből s a Parszt dekameronból, pár groteszk pantomimétudót, valamint a *Hóra* együttes néhány számát.

Három esztendeje állt össze négy jóbarát, hogy létrehozza a klubot, az ifjú szegedi művészek — amatőrök és hivatásosok — találkozóhelyéül. Bizva abban is, hogy alkotóműhelyé válik: máig szeretettel, kíváncsian várnak mindenkit, akinek egyébként nincs alkalma megmérteni tehetségét. Segítenek azoknak, akik költői, írói, színészi ambíciókat táplálnak. Rendszeresen, havonta találkoznak. Mindenféle kötöttség nélkül, sem belépő, sem igazolvány, sőt, tulajdonképpen klubvezető sincs. Az alapítók — *Hell István, Marik István, Bicskey Károly és Bálint Zoltán* — saját produkcióin kívül többször vendégül látták már *Dinnyés Józsefet*, játszókat a *Szeged régi zene* együttes, a zeneművészeti főiskola vonósnégyese, koncertezett a *Hóra*. Képzőművészeti kiállításokat is szerveznek. Ha pedig alkalmanként nincs külön program, beszélgetnek, a következő műsört tervezik.

Legalábbis — így volt eddig. Az évzáró szokatlan időpontja is mélypontot sejtet. Amikor pedig a klub sorsa kerül szóba, pár bizakodó mondat után kiviláglik: szükségszerű változás előtt állnak. Kicsit kényelmetlenül, betolakodónak érzik magukat a Kiszöv-klubban, hisz energiát, áramot fogyasztanak, ezzel nem akarnak

visszaélni. Nincs patronálójuk, fenntartójuk, s így bizony keserves talpon maradniuk. Amit tudnak — kevéske jelmezt, díszletet — maguk készítik, minden egyebet kölcsönkérnek, a körfüggönytől a világításig. Hiányzik az értő, szakmai segítség is, hogy a tehetségekről gondoskodna, a szakmabeliek a kezdők mellé állnának, vagy épp kerekben azt tanácsolnák, jobb, ha az illető felhagy a próbálkozással. Pedig sikerekből — magukhoz mérten — nincs hiány. Országsszerte játsszák *Varga-Hell Lóvátett lovag* című gyerekkomédiáját, Legutóbb *Vitray Tamás* önjelölt — műsorában szerepeltek sikerrel. Bicskey Károly pantomim-programját valószínűleg a televízióban is láthatjuk.

Varju Erika

Család és társadalom

Mit kezdünk az új családjogi törvénnyel? Áldás vagy istencsapása? Kelle magyarítani a törvényt? Hova lett a családi élet értékrendje?

A megye városi, nagyközségi pártbizottságainak nőreferensei a fenti kérdéseket vitatták meg tegnapi értekezletükön Szegeden, a városi pártbizottság székházában. *Fabián Eszter* ismertette az új családjogi törvény lényegét, s erről kifejtette véleményét Herczeg Éva, az MSZMP KB nőreferense is.

Ezt a társadalmat — állapították meg — a családokra kell építeni, melyek éppúgy jelentenek érzelmi központot, mint nevelési fórumot.

Újabb vasút-villamosítás

Gyors ütemben folyik a magyar-osztrák érdekeltségű Győr—Sopron—Ebenfurti Vasúttársaság Győr és Sopron közötti fővonalának villamosítása. Tavaly ősszel Győrnél kezdtek meg az oszlopok felállítását, s a szerelők már a soproni rendező-pályaudvaron dolgoznak. Fertőszentmiklósig elkészültek a felsővezetékek szerelésével is, miközben zavartalan a személy- és teherforgalom. A 90 kilométeres vonalszakaszon összesen 2 ezer oszlopot állítanak fel, és az állomások hálózatával együtt, 160 kilométernyi lesz az újonnan felszerelt villamos vezeték.

Jó útemben épülnek a különböző kizsgálólétesítmények is, így a Sopron elkerülő, 8 kilométer hosszú, 120 kilovoltos villamos távvezeték, a soproni villamosállomás és a fertőszentmiklói vonalfenntartó állomás. Dolgoznak a távközlőhálózat korszerűsítésén, az állomások csinosításán, bővítésén.

A vonalszakasz villamosítása a járulékos költségekkel együtt mintegy 800 millió forintba kerül, beleszámítva a villamos mozdonyok árát is. A költségek a számítások szerint 8-10 év alatt megtérülnek.

Maria szerelmei

új film

Színes, szinkronizált amerikai film. **Andrej Platonov elbeszélése nyomán írta: Andrej Mihalkov-Koncalovszkij, Gérard Brach, Paul Zindel és Marjorie David. Fényképezte: Juan Ruiz Andria. Zene: Keith Carradine. Rendezte: Andrej Koncalovszkij. Főbb szereplők: Nastassia Kinski, John Savage, Keith Carradine, Robert Mitchum.**

Ki tagadhatná, hogy lassan bizony távozóban közlünk az a nemzedék, amely közvetlenül megtapasztalta a háború minden iszonyát? Azok generációja, akiknek például *Semprun A nagy utazása*, *Mailer Meztelenek és holtakja*, vagy (hogy hazai irodalmi példát említsék) *Az ötödik pecsét* még a szó szoros értelmében hűsbavágó, valóban megélt, az élet további alakulását döntően meghatározó élmények könyvbéli vetületének számított. Az a nemzedék, amelynek a háború minden látványos és észrevehetetlen következménye a realitás leginkább elborzasztani képes kísértete maradt.

Mivel azok közé tartozom, akiknek — a fentiek következtében egyre többen leszünk — nem lehetnek emlékei az évszázad második totális emberirtó örületéről (sem), így nekünk, mondhatjuk első nekifutásra, a *Maria szerelmei* című, különben többszörösen is különlegesnek minősíthető alkotás jöszerevel nem túl sokat mondhat. Vagy legalábbis nehezen átélhető, bonyolultabb értelmezési áttételekre kényszerítő, az idősebbektől eltérő, másfajta hatásmechanizmusokra alapozó mondandóval rendelkezik, szükségszerűen.

Mindez igaz, csakhogy *Andrej Koncalovszkij*, a neves szovjet rendező (*Szerelmesek románcja*, illetve *Szibériáda* című filmjeire kell emlékeztetnünk az olvasót) első ízben külföldön, Amerikában, ottani cég dollárjáért forgatott, meglehetősen koherens stílusban fölépített, rendkívül egységes műve irodalmi alapanyagból építkezik. Az is

unikum, hogy a *Platonov*-elbeszélés amerikai orosz közössége itt délszlávra lesz, bár a dolognak tulajdonképpen nincs különösebb jelentősége. A világsztár főszereplők közül pedig *Nastassia Kinski*, az *Egy tiszta nő* című kitűnő alkotás oly emlékeztető hősnoje, azt hiszem, soha az életben nem tűnt *Ingrid Bergmann* olyan tökéletes utáztatának mint most. (Es nemcsak külsőre, jellegben is. Szinte még szinkronhangjával is.) Ezek a specialitások azonban önmagukban még semmi esetre sem elégségesek egyfajta idegenkedéssel, valamilyen, mindvégig megmaradó, bár meglehet, túlzottan visszafogott végső értékeléssel szemben.

A *Maria szerelmei* tipikus „szép film” olyan, amelyik majdhogynem korra, nemre, iskolázottságra való tekintet nélkül minden értelmes embernek legaiább részleteiben olykor tetszhet. Abból a jobbik, nemesebbik fajtából való, amelyben a melodráma majdnem végig diszkrétan a háttérben marad, ugyanakkor a motivációk tiszták, kidolgozottak, dramaturgiailag hiba nincs, a filmnyelv metaforái, ha nem is eredetiek és igazán mélyek, de magabiztosan elegánsak és roppant hatásosak. Am mindez, nem tehetek róla, számomra sokkal inkább csak elfogadhatóan jönnek, mintsem kitűnőnek (vagy emellett még inkább) érdekesnek, sokkal inkább érdekesnek, mint

Domonkos László

Deze Kostolanji

A címbéli név, higgyék el, teljesen pontos, nem félreértés vagy félrehallás következménye: a szerbhorvát nyelv törvényei szerint, így iratik klasszikus költőnek neve. És így is olvasható azon a könyvborítón, amely *válogatott verseit* („*izabrane pesme*”) tartalmazza — a napokban jelent meg a legelső délszláv nyelvű *Kosztolányi-verseskötet* a helyi *Életjel — Osvit — könyvek sorozatban, szabadkai testvérlelapunk, a Suboticke Novine kiadásában*. Éppen ötven esztendeje hunyt el a Nyugat költőirás-generációjának e nagy reprezentánsa — s ez az évforduló adott alkalmat a szülővárosnak arra, hogy ily módon is fejt hajtson szülőttének emléke előtt; együttal a példásan európai léptékű jugoszláv nemzetiségű politika immáron ikszedik megnyilvánulását is reprezentálván ily módon.

A szerbhorvát *Kosztolányi Lazar Markovic* fordította, s neki köszönhető az a roppant precíz jegyzetanyag is, ami az idegen anyanyelvű olvasót nemcsak *Kosztolányi életművében* és életrajzában, de az eddigi kiadások útvesztőjében is eligazítja. A kötet szerkesztői,

Dér Zoltán és *Milovan Mirkovic*, arról is gondoskodtak, hogy *Thomka Beata* utószakegyen lehetővé, jöllehet, az egész válogatás is jöszerevel a teljes *Kosztolányi-ouvre* spektrumába nyújt bepillantást: a legelső verseskötet néhány, még a századelőről származó költeményétől egészen az utolsó esztendő nagy verseiig, többek között a *Szeptemberi áhitatig* és a *Hajnali részegségig* terjed.

Szabadka az évfordulón sok más módon is megemlékezett európai rangú szülőltéréről: november 24-én a városi könyvtárban „*homlokán feltűndökölt a jegy*” címmel (természetesen két nyelvű) irodalmi estet rendeztek — a szerbhorvát nyelvű válogatás könyvpremierjét egyben —, ahol a kötet szerkesztői beszélgettek a fordítóval, és persze több *Kosztolányi-vers* is elhangzott. A szerbhorvát *Kosztolányi — Deze Kostolanji* — pedig, tanúsíthatom, nemcsak a könyvesboltok kiskönyvtárában, de itt-ott a hangulatos szabadkai utcákon siető emberek kezében is látható. Nekünk az öröm büszkeségével.

D. L.